

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 96/19 и 110/19), како и врз основа на член 22 и член 25 од Законот за средно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017 и 64/18) министерот за образование и наука донесе скратена наставна програма по наставниот предмет ИСТОРИЈА избран предмет за IV година на средното гимназиско образование за учебната 2020/21 година.

1. Вовед

Скратената наставна програма по наставниот предмет ИСТОРИЈА се базира на целите предвидени со наставната програма за наставниот предмет што редовно се реализира согласно утврдениот наставен план.

Со скратената програма се утврдуваат определени теми и наставни единици што треба да се реализираат за 145 наставни денови, при што се запазува предвидениот неделен фонд на часови утврден во редовната програма, односно наставен предмет со 2 часа неделно односно 58 часа годишно во скратената програма. Наставниот час е со траење од 35 минути.

Наставникот при планирањето и реализацијата на наставните единици од скратената програма се води од целите, определените поими, методите и активностите утврдени во редовната наставна програма.

Цели на наставата по историја во гимназиското образование е учениците да усвојат суштински, систематизирани, трајни и научно потврдени знаења за минатото и сегашноста, да придонесе за критичкото мислење и будење на историска свест, изградување на вредносен систем на однесување спрема својот народ и држава, спрема другите народи и држави кон она што претставува цивилизациско достигнување во светот, како и да го продлабочи интересот за понатамошно изучување на историските настани и процеси.

2. Преглед на теми и наставни единици

Тема Светот и Европа од 1945-2000 година $14+7=21$

Темата се обработува со 14 часа за нови содржини + 7 часа за вежби и повторување.

Содржини

1. Политиката во креирањето на повоениот свет
2. Советизација на источноевропските држави
3. Деколонизација, неоколонијализам во светот по Втората светска војна
4. Политички, идеолошки и други движења во светот
5. Европски интеграции

6. Развој на науката и промените во културата

Тема Балканот од 1945-2000 година $8+6=14$

Темата се обработува со 8 часа за нови содржини + 6 часа за вежби и повторување.

Содржини

1. Рефлексиите на светската политика на балканските држави
2. Функционирањето на југословенската федерација и причините за нејзиното распаѓање
3. Интеграционите процеси на балканските држави за влегувањето во ЕУ и достигнувањето во науката и културата

Тема Македонија од 1945-2000 година $15+8=23$

Темата се обработува со 15 часа за нови содржини + 8 часа за вежби и повторување.

Содржини

1. Македонија во рамките на Демократска Федеративна Република Југославија
2. Положбата на Македонците во егејскиот и пиринскиот дел на Македонија и во Албанија
3. Политичко-економски и социјални промени во Република Македонија
4. Миграциони движења во Република Македонија
5. Образование, наука и култура и религиите во Македонија
6. Македонија и меѓународните асоцијации
7. Македонските иселеници во Европа и во прекуокеанските земји

3. Дидактички препораки

Наставникот може да ги применува сите верифицирани методи и техники на учење во согласност со дефинираните цели. Се препорачува засилување на проблемско-творечкиот методски систем, аналитичко-интерпретативниот и корелациско-интегративниот. Наставникот треба да иницира самостојна активност на учениците, да ги води кон смисловно рецептивно и смисловно активно учење и да го корегира механичко-рецептивното механичко активното учење.

При реализација на скратената наставна програма по наставниот предмет **ИСТОРИЈА изборен предмет за IV година**, појдовна основа е редовната наставна програма (конкретните цели, поими, предложените активности и методи). Потребно е интегрирано планирање односно целно и содржинско поврзување како и планирање на наставата со поврзување на учењето со искуството на учениците. За реализација на наставниот предмет, треба да се применуваат интерактивни форми и методи (техники на учење и активност). Од интерактивните методи ќе се употребуваат: работа во групи, дискусии, дебати, бура на идеи, анализа на текст и документи, анализа на случај, но и традиционални методи: куси предавања, насочен разговор. Препораките за користење на скратениот фонд на часовите се дадени како ориентација, заедно со конкретните цели и теми/содржини што не треба да го ограничува нивното прераспоредување според потребите при реализацијата.

Ученикот треба да биде поттикнат на континуирано активно следење на наставата, усвојување на нови содржини, критичко учење и размислување, усвојување на определени знаења, умеења и способности темелни за неговиот идеен живот.

При распределбата на часовите дозволена е креативност и еластичност на наставникот во реализацијата на целите.

Проверувањето на знаењата на учениците треба да се врши во сите фази на наставниот процес, при реализација на нова содржина, повторување, проверување, систематизирање, вежбање и истражување. Проверувањето се врши преку различни техники за работа со историски текстови, илустративен материјал, самостојна анализа на историските текстови и илустрации, толкување на историски документи и вреднување на различни интерпретации. При следењето и оценувањето се применуваат различни постапки (усно и писмено проверување, тестови на знаења, изработка на семинарски трудови, реферати, активности на ученикот во текот на часот).

Наставникот ќе користи наставни средства и помагала што се определени со редовната наставна програма.

Норматив за наставен кадар

Скратената наставна програма ја реализира наставник согласно нормативот за наставен кадар даден во редовната настава програма.

Скратената наставна програма по наставниот предмет ИСТОРИЈА за IV година средно гимназиско образование за учебната 2020/2021 година ја утврди

Рег.бр. 12-8424/95
16-09-2020 г.

Министер за образование и наука
Мила Царовска